

N:o 1767
 Ink. d. 21 Sept. 1868.

Till Kungl. Generalpoststyrelsen -
 1868 den 9 augusti ann. i Ups och exp. und. skrifvelser

Bil. N:o 1867 1501

De upplysningar, som Kungl. Generalpoststyrelsen uti skrifvelse den 30. jultidens April infordrat angående skjutstationer och dervidgällande fjärdelsbelopp i ifrågakallade postlinier emellan Borås och Hellingö samt emellan Flåskjumb och Töllsjö eller Töllsjöholm, insesfattas uti Kronofogdens i Marks fogderi beilage memorial den 27 jultidens juni, till fullhet, i afsende på kansliutskottet S. P. Årens med ansvarighet följande poststationsförordnande Landsfödinge-konbetet och jämföras sig. och där befores af ifrågavarande postförbindelse för att uti så alldeles uppenbart samt jemväl blifvit af Postmästaren i Borås utskottadt, för Landsfödinge-konbetet beflittat bifall till den af artens inmeränare i ämnet gjorda framställning - Wenersborg, i Landskansliet, den 16. Septembris 1868.

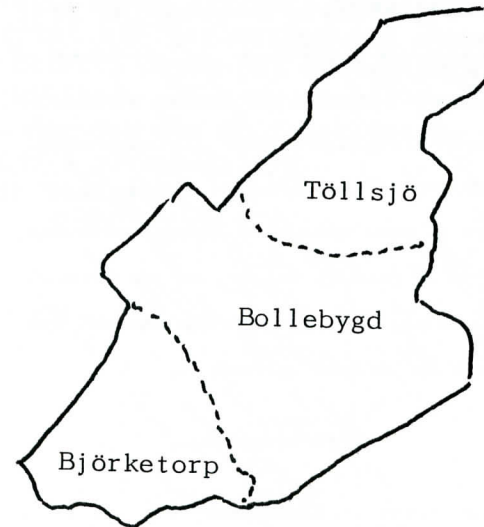
Från Landsfödinge-konbetets vägnar.

A. Stenqvist

POST- historia från

BOLLEBYGDS HÄRAD

Med uppdatering till 1996

Överlemnas vordfamliga till Kongl. Län-
s- och poststyrelsen. Stockholm den 3 december 1869.

Stenol Lindgren

Höfvens Postkontorare J. Proberg
Stockholm

Vid en sammanträffning i dag med prästerkapitel och några pos-
tstationer jämte andre ägaremän, hvilka af tätningarna fått att vi
få post, gillade dessa minn uppgjorda förslöningar, och förklarade att
om det blott blifver poststation i Fläskjurn och posterna komma att
gå på följande sätt, vilja ortens inwånare lösa stationsförestän-
dare, blott så sådan löfven förordnad. Alltid och dag jag tager
för gifvel till Kongl. Poststyrelsen ej gerna visa aflösa stationsföreständare
i Fläskjurn förr än det visar sig att anställden bär sig, vil jag härmed
upplysa att jag mottager besättningen utan löw, till jag bär visa att fattis.
att gifvel sådan centemet att den till en dygke aflösing.

Växjö

Stenol Lindgren

i Neros

Poststyrelsen

Stockholm den 3 Dec. 1869.

Detta erbjudande att invånarna kunde avlösa poststationsföreståndaren
bidrog troligen till poststyrelsens beslut att inrätta en poststation i
Fläskjurn. Den låg vid gästgivaregården nära Bollebygds kyrka, dvs nära
centrum av det samhälle som vi i dag känner med namnet Bollebygd.

FÖRORD

Det till ytvidden ganska betydliga Bollebygds härad omfat-
tar bara tre socknar, Töllsjö, Bollebygd och Björketorp.
Dess kommunikationshistoria tycks under ett par decennier
ha dominerats av den mäktige länsmannen S. Bruno, som också
blev häradets förste poststationsföreståndare.

Föreliggande skrift avser att i sammandrag ge en bild av
postens utveckling inom häradet under tiden efter 1870, då
den första poststationen inrättades. Det finns förhållan-
devis många dokument som belyser olika uppfattningar om
poststationernas lämpligaste belägenhet och jag har sovrat
mycket i syfte att göra framställningen lättläst.

I citat har jag använt den aktuella tidpunktens stavning
för berörda orter men moderniserat stavningen i övrigt med
bibehållande av skrivsättet. När jag eljest nämner orterna
använder jag den nu förekommande stavningen.

Växjö i november 1990

Erik Lindgren

Länsmannen S. Bruno

Enbygd

Fläskjurn

FLÄSKJUM

Med tillkomsten av järnvägen mellan Herrljunga och Borås år 1863 försämrades postservicen något oväntat i Bollebygdsk härad, bland annat genom att landsvägspostlinjen mellan Borås och Göteborg drogs in. För posten användes i stället västra stambanan till Herrljunga och den nya järnvägen söderut.

Försämringen påtalades i olika sammanhang. En förespråkare för kompensation var länsman S Bruno. Han var tillskyndare till ett brev i april 1868 till poststyrelsen med begäran om en ny postlinje mellan Borås och Hällingsjö där förbindelse kunde upprättas med postföraren på linjen Skene-Göteborg. Häradet var villigt att bidra med 450 riksdaler om året till postlinjen och länsman Bruno erbjöd sig att vara föreståndare för den poststation som man samtidigt önskade få inrättad i närheten av Fläskjums gästgivaregård eller Bollebygds kyrka.

Ärendet drog ut på tiden, eftersom det fick vida förgreningar som bl a hade att göra med frekvensen på angränsande postföringslinjer, ävensom önskemål om brevlådor för avgående post vid Hällingsjö gästgivaregård samt Björke- torps och Töllesjö kyrkor. Brevlådor hade börjat sättas upp vid befintliga landsvägspostlinjer, när enhetsportot och frimärket infördes 1855, men det var till en början mycket sparsamt med dem och det var inte givet att sätta upp sådana utmed alla tillkommande postföringslinjer.

Det var inte heller så givet att det skulle bli någon poststation inom häradet. Men som komplettering till den första framställningen erbjöd sig länsman Bruno den 1 december 1869 att till en början avstå från sin lön som poststationsföreståndare. Hans bostad låg i Hulta nära tingsstället och gästgivaregården i Fläskjum.

Landskansliet i Vänersborg ansåg att behovet av den be- gärda postförbindelsen var alldeles uppenbart och vitsor- dade länsmannens lämplighet som poststationsföreståndare.

Poststyrelsen beslöt att omorganisationen skulle genomfö- ras den 1 april 1870. Till vårdare av brevlådan vid Häl- lingsjö utsågs gästgivaren Gustaf Engström, i Töllesjö klockaren och skolläraren A G Hasselberg samt i Björke- torp organisten G Tonell. De fick vardera 15 riksdaler om året i ersättning för detta bestyr.

Inte oväntat accepterade poststyrelsen också länsman Bruno som föreståndare för den nya poststationen med namn Fläskjum. Sedan väl förhållandet mellan häradet och poststyrelsen reglerats beträffande postföringskostnaderna fick Bruno arvode för sitt arbete med posten, 240 kr om å- ret. Det höjdes till 300 kr 1878, något som kom efterträ- daren, mamsell Mathilda Grundberg, till godo, när hon blev föreståndare 1879. Hon fick efter 15 år uppleva poststa- tionens indragning. I stället öppnades en förenad post- och järnvägsstation med namnet Bollebygd den 15 december 1894, där stinsen Johan Peter Ahlin blev ansvarig för pos- ten. Efter drygt 10 år skildes posten i Bollebygd från järnvägen och upphöjdes 1950 till postexpedition. Evert Åstrand blev stationsmästare, vilket var chefstiteln vid postexpeditioner "av det nya slaget", som hade börjat inrättas 1920. Se vidare avsnittet om Bollebygd.

Såsom den der i Hällingsjö har vordt om förvarande post-
läda emot en berättning från Rong poststyrelsen af Jemton
Påskedalen om året, ataget jag mig tillmed att befravalvård och
tillgåva om ankommande och afgående posterna till och ifrån Flä-
skjums blifvande poststation, emot en årlig berättning från Bolle-
bygds kommand af Jugoferm Påskedalen, hvilka berättningar
men en månad efter hvarje års slut till mig af kommand-
männen betales

Berättas af
Jug. Jemton
Stig. J. Anderson i J. J. H. H.

Gästgivaren Gustaf Engström antogs till brevlådevårdare i Hällingsjö

HÄLLINGSJÖ

Genom att man i samband med den av häradet subventionerade postlinjen Borås-Göteborg fått en brevlåda uppsatt vid gästgivaregården i Hällingsjö för avgående post kunde korrespondenter i trakten bekvämt få sina brev ivägsända. De behövde inte längre passa postförarna från Skene för att skicka i väg sina brev, förutsatt att de nu hade försett sig med åtminstone tolvöres frimärken.

Ännu bättre blev det när en poststation inrättades i Hällingsjö med 1875 års ingång, då ansvaret för kronobreven i Västergötland övertogs av postverket. Till föreståndare antogs gästgivaren Gustaf Engström, d v s samme man som hade ansvaret för tömning av brevlådan och kontakten med postföraren. Hans arvode som poststationsföreståndare blev 100 kr per år, samma belopp som Edvin Engström fick, när han övertog uppgiften i januari 1877.

Redan den 10 augusti 1877 sade Edvin emellertid upp sig. Nu förklarade sig lantbrukaren L W von Mentzer villig att vara föreståndare mot ett till 200 kr höjt årsarvode. Det ville poststyrelsen inte gå med på och efter kontakt med länsstyrelsen beslöt man dra in poststationen med 1877 års utgång. Som postvårdare anställdes garverifabrikören J Pettersson. Han fick nu ansvara för brevlådan och dessutom ta emot post från postföraren för att lämna till adressater som inte mötte upp utmed postlinjen.

Den 8 augusti 1878 skrev Pettersson till poststyrelsen att han inte kände sig "hågad att sköta postvårderibefattningen å Hällingsjö för nästkommande 1879". Efter många om och men lyckades man nu få till stånd ett kontrakt med handlanden Fritz Engström. Denne åtog sig att bli föreståndare för poststationen mot 100 kr i årsersättning om postvården byttes ut mot en poststation. Det gick poststyrelsen med på och från 1879 års ingång fanns åter en poststation i Hällingsjö. I oktober 1880 återtog gästgivaren G S Engström poststationen, nu mot ett till 190 kr höjt årsarvode. Han fick emellertid på nytt uppleva poststationens indragning, denna gång som en följd av att järnvägen Göteborg-Borås togs i bruk för allmän trafik. Det var den 31 januari 1895 som poststationen i Hällingsjö drogs in för andra gången.

Landtbrefbäring:

147.

Rävlanda—Hällingsjö.

(Från den 2 februari 1895.)

—	3,45				
5,0	—	0,5	Rävlanda poststation	O. L.	2,45
			Hällingsjö	O. L.	—
					1,30

En lantbrevbärare från Rävlanda ersatte poststationen i Hällingsjö. I tidtabellerna angavs orter som inte hade egna poststationer i allmänhet med petitstil.

Det gick bara två veckor efter indragningen, innan representanter för Björketorps och Sätilla socknar skrev till poststyrelsen och bad att få poststationen återinrättad. I det följande remissärendet uppgav postinspektör Otto Schütz i Göteborg att han under en tjänsteresa i trakten hade funnit, "att de enda egentliga korrespondenter som funnes å Hällingsjö, vore ett par lantbrukare, en gästgivare samt tvenne fjärdingsmän".

Då lämnade poststyrelsen framställningen utan åtgärd och en lantbrevbärare från Rävlanda blev Hällingsjö-bornas förbindelse med omvärlden.

Efter förnyade försök 1901 och 1903 lyckades Hällingsjö-bornorna få sin poststation återinrättad den 1 juni 1903, nu med fröken Sophia Roempke som föreståndare och poststationen förlagd till Kyrkhult. Hon fick 150 kr i årsarvode, vilket höjdes till 180 kr, när Beda Gustava Engström tog över med 1905 års ingång och tre år senare till 250 kr. Emma Wilhelmina Engström blev föreståndare den 1 april 1911 med årsarvodet höjt till 300 kr från oktober 1916. Nu blev det längre perioder för postcheferna i Hällingsjö och fröken Engström satt lugnt kvar till 68 års ålder, då hon från och med april 1939 lämnade över till knappt 35-åriga änkefru Anna Margareta Feodora Bengtsson. När hon antogs till föreståndare för poststationen i Hultafors, tog Anna Ingeborg Kristina Johansson över i Hällingsjö den 1 oktober 1947. För henne gick det inte riktigt så bra och redan med november månads ingång 1949 finner vi efter en vakansperiod att Anna Margit Teresia Ratzman blivit ordinarie föreståndare.

Genom omorganisation förvandlades poststationen till ett sk postställe 1983 och flyttades till gästgivaregården. Inte bara kom den därmed på sin ursprungliga plats till Källarbacken, utan Gustaf Engströms sonson, dvs Lennart Engström, blev också ansvarig för poststället, vilket med ny terminologi började kallas postkontor 1986.

Förändringen föregicks av en kamp av bygdens intressenter när postmyndigheterna hade föreslagit nedläggning av poststationen. Ordföranden i byalaget Hans Fougstedt tyckte att det blev en acceptabel lösning, men de båda lantbrevbärarna var effektiva och poststället kunde dras in den 31 augusti 1990. Ortsadressen 430 64 HÄLLINGSJÖ behölls.

TÖLLSJÖ

I brevdariet hos kronofogden i Marks fögderi finner man ett "förslag till postgång och kronobrevbäring inom Bollebygds härad, avgivet den 9 augusti 1873". Förslaget ger till en början en sammanfattning av dåvarande postanordningar inom häradet med bl a följande ord:

"Inom Bollebygds härad finnes för närvarande en poststation, nämligen å Fläskjum. Från och till denna utgå och ankomma poster genom häradets trenne socknar, varje vecka, vadan till den ordinarie kronobrevbäringens bestridande icke torde erfordras någon ny linje eller station, men för utgående brevs befordrande fram och åter från postlinjen till avläggse boende nämnde- och fjärdingsmän samt andra, som äga att av kronobrevbäringen sig begagna, behövas åtskilliga brevbäringsstationer, vilka jämväl böra hava skyldighet att bestrida den sällan förekommande extra brevbäringen. Dessa brevbäringsstationer föreslås till antalet sex, nämligen inom Bollebygds socken tre, inom Björketorps socken två och inom Töllesjö socken en; bärande dessa stationer hava sin belägenhet å följande ställen i närheten av postlinjen, nämligen: - - -

Inom Töllesjö socken

En i närheten av Töllesjö skolhus, som från och till därvarande brevlåda befordrar brev till och från personer inom hela Töllesjö socken."

Förslaget berör också ersättnings storlek till dem som

skulle engageras. Riksdagen hade då ännu inte tagit ställning till hur postverket skulle organiseras när ansvaret för kronobrevbäringen överfördes. Olika förslag behandlades under 1873 innan beslutet togs den 5 december. Naturligtvis intresserade sig också poststationsföreståndaren och tillika länsmannen S Bruno i Fläskjum för det hela. Han erbjöd sig till och med i ett brev till poststyrelsen den 4 februari 1874 att svara för postföringen på huvudlinjen mellan Borås, Hällingsjö och Töllesjö för 1:30 riksdaler per mil, åkdonslega inberäknad, samt "att även övertaga, så den ordinarie som extra kronobrevbäringen inom Bollebygds Härad för ett till 300 Rd om året nedsatt belopp".

*Är på Kongl Generalpoststyrelsens författelse den 24
juli den februari omförmäler, för binder jag mig här-
med att emottaga, värda och hafva tillsyn öfver samt på
lämpligt ställe i sockhuset, som är beläget intill Töllesjö
kyrka, anbringa den postlådan som i berörda författelse
omnämnas, emot den ersättning, som tillräckligt om året,
som Kongl Generalpoststyrelsen beslutat; Och för binder
jag mig utom detta att på aut jag befrägar brevbeför-
dingens bästa samt i öfrigt ställa mig poststationsfö-
ståndarens i Fläskjum förskrifter till efterrättelse härut-
innan*

Töllesjö den 25 Mars 1876.

*A. G. Hasselberg
Brevlåda- och Postman
Töllesjö*

*Bevittnas af:
Först J. Odencrantz
post. Misson.*

Klockare Hasselbergs förbindelse att värda brevlådan vid Töllesjö kyrka.

Brunos förslag gick inte igenom, utom vad gällde postföring på huvudlinjen, ej heller ett under 1874 villkorligt upprättat kontrakt med O Vikander om postföring inom Marks fögderi från Hällingsjö över Fläskjum och Töllsjö till Alingsås och därifrån åter till Hällingsjö. Det sistnämnda kontraktet ansåg sig poststyrelsen inte kunna godkänna, "enär anordnande av poststationer och brevlådor å de ifrågavarande platserna jämte särskild postföring icke synes skäligen kunna grundas på bestämmelserna i Kungl. kungörelsen den 5 december 1873 om kronobrevbäringens upphörande och om sättet för fortskaffande av försändelser, för vilka nämnda brevbäring fått anlitas".

Den redan befintliga genomgående postlinjen användes sålunda i den nya organisationen och några bi-linjer ansågs inte erforderliga utöver en mellan Fläskjum och Töllsjö en gång i veckan.

Utöver i Hällingsjö inrättades en poststation i Töllsjö. Till föreståndare antogs skolläraren A G Hasselberg, som redan 1870 utsetts till vårdare av brevlådan på platsen. Han fick 75 kr i ersättning per år, vilket även inkluderade den tidigare ersättningen för brevlådevården.

Den 14 september 1875 skrev stationsföreståndare Hasselberg till poststyrelsen och berättade att han inte hade förutsett att hans nya befattning skulle kräva "så många besvär, jämte avspillningar å denna lilla lönen. Besvären äro att dagligen vara påpasslig, varför den tid som jag har över vid mina förre tjänstebefattningar nu i allo tages i anspråk. Avspillningar äro: papper, lack och snören m m jämte en till kommunen av taxeringskommittén dryg uppskattning, även i förhållande därtill, till Kungl. Maj:t och Kronan för ifrågavarande löneinkomst samt särskilt ansvar för postens alla tillhörigheter jämte allt vad som till poststationen ankommer. Ett särskilt rum för postens expedierande vartill åtgår städning och vintertiden ljus och eldning kan icke undvaras utan måste nödvändigt tillhandahållas, vilket jag även gör".

Jag har gjort det långa citatet därför att det skiljer sig från de flesta av den tidens framställningar om bättre ersättning för bestyret som poststationsföreståndare. Hasselberg begärde nu lönen höjd till 200 kr, men tf postmästare Mathias Nylander i Borås skrev följande text, när han i ett brev den 16 september skickade Hasselbergs brev till poststyrelsen med avstyrkande:

"Som poststationen i Töllesjö ännu ej förbrukat frimärken för 18 kronor under innevarande år, avråder jag härhos Kungl. Generalpoststyrelsen att bifalla Hasselbergs ansökan om högre arvode.

Däremot får jag värdsammast föreslå att poststationen i Töllesjö måtte indragas, ty den är ju, såsom frimärkesåtgången visar, alldeles överflödig".

Nu skrev poststyrelsen till landskansliet i Vänersborg för att höra dess uppfattning om poststationens behövlighet samt om förslag kunde lämnas på föreståndare med lägre anspråk än Hasselbergs. Landskansliet förhörde sig med kronofogden i Mark och fick ett drygt två foliosidor långt svar med bl a uppgiften att han ansåg poststationen "icke böra indragas, emedan den dels är nödvändig för tjänstepostens befordrande till och från Töllesjö socken och dels emedan den är nyttig för ortens befolkning, ehuru den till följd av otillräcklig postgång ej kan mycket anlitas".

Ännu ett avsnitt av kronofogdens svar är värt att citera i detta sammanhang eftersom det så tydligt visar, att 1875 års omorganisation inte var avsedd i första hand för hjälp åt allmänheten:

"Inom Töllesjö till omfång ansenliga socken finnas tvenne fjärdingsmän, förutom nämndemän och andra kommunala tjänstemän, vilka skulle drabbas av allt för mycken kostnad om socknens poststation skulle indragas, utan att andra medel för postbefordran inom socknen lämnades i stället. Jag hyser den tillförsikt att Kungl. Majt:s nådiga förordning den 5 december 1873, om kronobrevbäringens upphörande, med de inrättade poststationerna icke så mycket avser åtgången av frimärken som underlättande för tjänstemännen och allmänheten att få brev befordrade med allmänna posten utan för stora svårigheter".

Kronofogden kunde till sitt brev foga Hasselbergs återkallande av sin uppsägning, om poststyrelsen inte ville gå med på att höja hans arvode. Det ansågs skäligt att höja årsarvodet till 100 kr, men det blev inte så värst länge som Hasselberg hade glädje av den lilla ökningen, eftersom poststationen kom i blickpunkten när lantbrevbäring infördes i Älvsborgs län. Dessförinnan hade poststationens berättigande emellertid ännu en gång blivit prövat. Det var i anslutning till poststyrelsens besparingscirkulär den 27 september 1875, men den gången uttalade sig den ordinarie postmästaren Edvard Ennes i Borås:

"Ehuru poststationen varit synnerligen obetydlig, anser sig postkontoret rörande denna station böra anmärka, att dess huvudsakliga postutväxling sker med Alingsås, med vilken stad ortens befolkning har sitt livligaste varuutbyte och att, i följd härav, en större brevväxling kommer att äga rum, i fall den ändringen vidtages att Töllesjö finge direkt postutväxling med postexpeditionen i Alingsås. Postkontoret anser sig därför böra föreslå, att postgången Töllesjö-Fläskjum indrages, vilket lätteligen låter sig göra, enär ingen av ortens kronobetjäning har någon fördel av att posten går över Fläskjum till Töllesjö och att gångpost inrättas mellan Töllesjö och hemmanet Storskogen, vilket sistnämnda ställe är beläget vid den väg posten emellan Alingsås-Kullabo-Sandhult-Borås passerar. Härigenom bliver Töllesjö poststation i tillfälle till direkt postutväxling med Alingsås, vilket efter flera sammanstående omdömen vore för orten fördelaktigast".

Det nyss nämnda besparingscirkuläret fick en mängd olika förslag till resultat, och relativt få av dem kunde realiseraras innan man tog itu med frågan om hur lantbrevbäringsnätet skulle byggas upp. Postlinjen mellan Fläskjum och Töllesjö fortfor sålunda. Entreprenörerna, länsman S Bruno, ersattes emellertid från 1879 års ingång med Erik Andersson i Fläskjum Norregård. Det var bara en provisorisk åtgärd till dess poststationen tre månader senare drogs in.

Ett kommunombud fick bli den förmedlande länken mellan den ersättande lantbrevbäraren och de sockenbor som inte fick kontakt med denne. Som kommunombud fungerade till en början Hasselberg. Från 1889 var det skolläraren Herman Elander. Han konstaterade att brevskörden blev allt större och skrev den 20 december 1894 till poststyrelsen att det var nödvändigt med en poststation i Töllesjö. Kommunalstämman den 17 december 1894 hade redan behandlat postfrågan och uppdragit åt Elander att kontakta postmyndigheterna.

Under den följande remissbehandlingen uttalade poststationsföreståndare Joh. Pettersson i Bollebygd att en poststation i Töllesjö "bleve ej av så ringa betydelse". Efter tillstyrkan av kronofogden i Marks fögderi tillstyrkte också postmästare Axel Hallberg i Borås, och sedan Herman Elander erbjudit sig att vara poststationsföreståndare i tre år utan arvode, beslöt poststyrelsen den 15 mars 1895, att poststationen skulle inrättas den 1 april 1895, samt

att lantbrevbäringslinjen Bollebygd-Töllesjö skulle ändras från en till två veckoturer. Denna ökning av frekvensen hade postinspektionen inte velat acceptera.

Ett nytt kontrakt tecknades med lantbrevbäraren och förre soldaten Johan Petter Rehn i Randevalla, vilket avsåg ersättning med kr 1:75 för var tur fram och åter två gånger i veckan. Herman Elander blev poststationsföreståndare och bevakade sitt avtal så att han med 1899 års ingång fick 150 kr i årsarvode. Han blev kvar till och med juni 1923, då han i sitt 60:e levnadsår lämnade över poststationen till fröken Hulda Vilhelmina Olsson. 72 år gammal överlämnade hon poststationen till Eva Solveig Andreasson, sedan hon tillerkänts ett s k årligt understöd av postmedel. Eva Solveig, sedermera med namnet Persson fick uppleva poststationens indragning den 1 juni 1969.

		Bollebygd—Töllesjö.			
		(Från den 1 juni 1895.)			
—	10,45	1,6	Bollebygds poststation	O. L.	6,45
			Bollebygds skolhus		
			Bollebygds kyrkoherdeboställe		
			Kyrkebyn		
			Erikstorp		
			Hulta egendom		
			Hedegärde skolhus		
			Årred		
			Mellomgårde		
			Kleiven		
		Henä			
2,30	—		Töllesjö poststation (skolhus)	O. L.	3,0
		Postföringen å linien ombesörjes af landtbrefbärare.			

OLSFORS

Mthilda Grundberg, som år 1879 hade efterträtt kronolänsman Bruno som föreståndare för poststationen i Fläskjum, tyckte inte om att folk i Olsfors hade begärt att få en egen poststation på hösten 1888. I remissärendet skrev hon

att befolkningen inom Bollebygds socken borde vara tillräckligt betjänad med Fläskjums poststation och tillade, att Olsfors var en kvarnlägenhet med obetydlig handelsrörelse, belägen i socknens mest glesbebyggda utkant.

Även postmästaren i Borås var emot att Olsfors skulle få en poststation. Han påtalade att i Olsfors i stort sett bara bodde en familj, sågverksägaren Olsson, som för övrigt fick sin post till sitt kontor i Borås genom en brevbärare. Hilma Olsson i Olsfors hade erbjudit sig att sköta posten i Olsfors utan ersättning. Mot alla odds beslöt poststyrelsen att poststationen skulle inrättas den 1 februari 1889.

Hilmas förbindelse om att arbeta gratis gällde bara till 1890 års utgång. När hon vid den tidpunkten avsåg sig befattningen, erbjöd sig handelsbiträdet B G Bengtsson att överta jobbet mot 150 kr om året. Efter ackordering gick han med på att acceptera 50 kr men återkom ett år senare med högre anspråk, "alldenstund göromålen ständigt ökas och nästa år med anledning av Göteborg-Boråsbanans byggande komma att mångdubblas".

Men det var just den nya järnvägen som tog död på poststationen. När tågen började transportera post, inrättades den 14 december 1894 en förenad post- och järnvägsstation i Bollebygd och då drogs poststationen i Olsfors in. Även poststationen i Fläskjum fick för övrigt stryka på foten samtidigt, vilket framgår av ett tidigare avsnitt.

En lantbrevbärare från Sandared sörjde nu för att posten kom fram till Olsfors två gånger i veckan. Torparen Johan Gustaf Johansson från Hultet i Bollebygds församling blev lantbrevbärare med två turer i veckan för 75 öre per gång enligt ett kontrakt som var bindande för honom till 1898 års utgång.

Sandared—Olsfors.							
(Från den 1 juni 1895.)							
—	11,0	0,5	Sandareds poststation	O. L.	10,0	—	
			Viken				
			Viborg				
12,15	—		Hultet (Öfregården)	O. L.	—	8,45	
			Olsfors (qvarnen)				

en gång dagligen uppehållas mellan SJ:s buss från Olsfors till Borås.

Postdirektionen, som ställer sig tveksam beträffande en poststation i Olsfors, vill emellertid inte motsätta sig bifall till postmästarens förslag. Enligt direktionen kan det ifrågasättas, om rörelsen hos postombudet i Olsfors är av sådan omfattning, att inrättande av poststation där kan anses av behovet påkallat. Härtill kommer samhällets närbelägenhet till Hultafors.

Befattningen som poststationsföreståndare i Hultafors är f. n. vakant, varför postmästaren anser tidpunkten lämplig för postanordningarna i Hultafors och Olsfors. Enligt postmästarens beräkningar skulle genom förslaget åstadkommas en kostnadsbesparing av cirka 2.000 kr. per år.

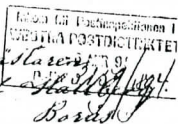
Borås Tidning

Höger
4,3 19 50

Poststation i Olsfors.

Till poststyrelsens prövning har postdirektionen överlämnat ett förslag av postmästaren i Borås, att en poststation benämnd Olsfors och lydande under Borås postkontor skall inrättas i Olsfors samhälle inom Bollebygds socken. Enligt förslaget skall vidare lantbrevbäringen på linjen Hultafors—Gesebol—Hultafors dras in på sträckan Hultafors—Olsfors och i stället utgå från den eventuella nya poststationen. Vidare skall postföring

Till
Kongeli Postmästare
H. Lewer Axel
Borås

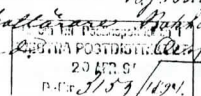

Antagen till ofruantäende
Befattning bifogas innes
slutna betyg
Hultet Öfregården den 20/11
1895

Wårdsammast
Johan Gustaf Johansson

Uppdragsbetjänad för härmed
sködsammast skinnala
dig som sökande för vinnare
de af lantbrevbärare
anställningen mellan
Sandared och Olsfors
med Olsfors till utgångs-
punkt) och beger jag bifoga
ersättning 75 öre för
för hvarje tur mellan ofruan
omförmätta ställen och så är
jag villig att bära bref de
stora gången i veckan mellan
ofruan ständigt ställen, och
förhoppningsvis att bli för

Att ofruantäende
Borås Johan Gustaf Johansson
skrifvet omförmätta
ansökan samt bifoga
underskrifvet till
nämnd bifogas på begi-
ran
A. C. Eriksson Rf. Borås
S. C. Eriksson Rf. Borås
C. Eriksson Rf. Borås

Johan Gustaf Johanssons ansökan att vara lantbrevbärare på linjen Sandared - Olsfors jämte ett bevis på att han var skrivkunnig.

Poststationen i Olsfors var en av de få, som återinrättades i "modern tid". Ännu yngre blev t ex poststationen i Nymölla (20 maj 1963--30 september 1989).

Det är ändå inte svårt att få tag på frimärken som stämp-lats Olsfors. Det beror på att poststationen återinrättades den 1 maj 1950 i samband med en stor omorganisation, som även berörde poststationen i Hultafors. Ett postombud hade då funnits i Olsfors sedan 1947 med gravyren HULTAFORS POB 1 i datumstämpeln. Nils Arvid Fritioff blev föreståndare för poststationen. Efter hans död i augusti 1958 vikarierade Ingrid Solveig Lundqvist och blev fast anställd enligt avtal från och med mars 1960.

I poststyrelsens strävan under 1960- och 1970-talen att minska antalet adressenheter ändrades namnet på poststationen i Olsfors till **Bollebygd 2** från och med juni 1969. Namnet Olsfors återinfördes i hembygdsvänners anda och postkontoret (ny term sedan 1986) lämnades ut på entreprenad och ingår i gruppen "post-i-butik" sedan maj 1995.

BOLLEBYGD

Med tillkomsten av järnvägen Göteborg-Borås inrättades även en poststation i järnvägsstationen där den 15 december 1894. Till en början fick stinsen Johan Peter Ahlin ta ansvaret för posten. Hans arvode för denna del av arbetet höjdes år 1898 till 300 kr från det ursprungliga beloppet 240 kr, till 360 kr år 1901 och till 420 kr vid 1902 års allmänna reglering.

Utvecklingen gick så snabbt att det befanns lämpligt att skilja post och järnväg åt. Fröken Olga Amanda Sjöberg, 36 år gammal, tog över den 1 november 1905 med poststationen förlagd till Krokdal. Den 1 mars 1928 tog Emma Kristina Andersson hand om poststationen. Vid hennes avgång klassificerades den som postexpedition från den 1 april 1950 och Evert Åstrand blev chef med den dåvarande titeln stationsmästare. I de senaste årtiondenas föränderliga postvärld har beteckningen postexpedition byts ut mot postkontor och chefstiteln mot postmästare. Leif Andreasson fick ta över ansvaret för postservicen i Bollebygd till 2600 hushåll.

Med juni månads ingång 1969 fick postexpeditionen tilläggssiffran 1, samtidigt som poststationen i Olsfors fick ändra namn till Bollebygd 2, allt i enlighet med Postens centraliseringstänkande.

Under tiden 1 mars 1938 - 31 augusti 1963 fanns ett postombud i Hedegärde. BOLLEBYGD POB 1 var gravyren i dess datumstämpel.

RÄVLANDA

Den förenade post- och järnvägsstationen i Rävlanda öppnades den 15 december 1894 med tillkomsten av järnvägen Göteborg-Borås. Stinsen Erik Emil Gregorsson fick hand om postsysslan, följd i juni 1905 av Per Olof Widman. Postgöromålen skildes från järnvägspersonalen den 16 november 1905 och fröken Anna Berta Nilsson blev ortens poststationsföreståndare. Hon hade varit poststationsföreståndare i Munkedal sedan juli 1898. Befattningen i Rävlanda uppehölls på vakans från oktober 1920 till och med mars 1922, varefter Astrid Gunhild Helena Olsson tog ansvaret, gift Faberman 1927.

		Rävlanda—Sättila. (Från den 1 juni 1903.)				
—	10,0	0,5	Rävlanda poststation	M. O. F. L.	8,45	—
11,15	11,30		Hellingsjö poststation (Kyrkhult)	M. O. F. L.	7,15	7,30
		1,1	Kärra			
			Björlanda			
		1,6	Strömna			
2,15	—		Sättila poststation	M. O. F. L.	—	4,30
			Postföringen å linien ombesörjes af landtbrefbärare, som använder <i>häst och åkdon</i> , då postens tyngd sådant kräfvor.			

Från Rävlanda inrättades en kombinerad postföring och lantbrevbäringslinje över bl a Hällingsjö till Sättila.

Fru Faberman avgick med s k årligt understöd 1950 och följdes av Dagny Elvira Jansson, som närmast hade varit föreståndare för poststationen i Stråtjärna under en kort tid. Hon fick efternamnet Andersson och upplevde den 1 oktober 1954 att poststationen statushöjdes till postexpedition. Därmed ändrades hennes titel till stationsmästare. Genom ny terminologi är chefstiteln i Rävlanda postmästare sedan 1977, där Margret Forsman fått ta över ansvaret för postservice till närmare 1400 hushåll, av vilka de flesta betjänas genom tre lantbrevbärare. Postlokalen i Rävlanda

uppmärksammas särskilt genom dess väggmålning, utförd av Mirko Kraner. Dess existens har dock diskuterats på grund av att den påverkar ventilationssystemet.

HULTAFORS

Någon poststation inrättades inte i Hultafors, när järnvägen mellan Göteborg och Borås togs i bruk för posttrafik. Behovet av lokal postservice visade sig dock stort och efter framställning gick poststyrelsen med på att inrätta en poststation den 1 december 1899. Ingenjör Hilmer Kollén antogs till poststationsförståndare med skyldighet att också besörja transporten från och till järnvägens hållplats. Hans årsarvode för hela sysslan var 120 kr, vilket höjdes till det dubbla med 1903 års *ingång*. Då hade hans efterträdare Carl Henrik Nilsson Nihlén redan varit i tjänst under tre kvartal. Fröken Anna Kollén tog över 1907 och fick från april 1908 600 kr i årsarvode. Fem år senare blev Ester Sofia Petersson föreståndare, följd i oktober 1915 av Christina Tengbom. Hon hade dessförinnan varit poststationsföreståndare i Bya under halvtannat år. Nu blev det mera stabilitet och under hela 25 år svarade fröken Tengbom för posten i Hultafors. 77 år gammal efterträddes hon år 1940 av Edith Valborg Dahlström, som vid flyttning till Borås 1947 avlöstes av Anna Margareta Bengtsson. Hon följdes i sin tur i juni 1950 av Adéla Kristina Holmgren, sedermera med tillnamnet Andersson. Hon hade dessförinnan varit poststationsföreståndare i Sandhult och blev föreståndare för poststationen i Målsryd den 1 oktober 1968. Nu hölls befattningen i Hultafors vakant till dess poststationen kunde dras in den 1 juni 1969.

Innan en poststation inrättades i Olsfors fanns under tiden 1 augusti 1947 - 30 april 1950 ett postombud i Olsfors med Hultafors som utväxlingspostanstalt. Postombudet hade i datumstämpeln gravyren HULTAFORS POB 1.

70.

Kungörelse,

angående öppnande af poststationer.

Den 1 nästkommande december öppnas poststation i *Näsinge* och i *Skärhamn* inom Göteborgs och Bohus län, i *Hultafors*, i närheten af Hultafors' hållplats å järnvägslinien Göteborg—Borås, inom Elfsborgs län, vid den å järnvägslinien Uddevalla—Bengtfors belägna trafikstationen *Ödeborg* inom sistnämnda län, i *Vilske Marka* inom Skaraborgs län, i *Börtnan* inom Jemtlands län samt i *Båtskärsnäs* inom Norrbottens län. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 21 november 1899.

F. H. SCHLYTERN.

Albert Boström.

Göteborg—Borås.

(Från den 1 december 1899.)

Tän. Skd.	Plk. 209	Plk. 210				
Tåg 7.	Tåg 1.	Tåg 3.	Km.			
5 ¹⁶	8 ²⁵	4 ²⁰	—	{ Göteborg (B:s) 4, } { 101, 102, 103 }	28	9 ⁰
5 ²⁹	8 ³³	4 ²⁹	5	Almedal	20	8 ⁵²
—	8 ⁴²	—	9	Mölnadal (ej f.).....	—	—
6 ⁴	8 ⁵²	4 ⁴⁸	15	Mölnlycke	141	8 ³³
6 ¹⁹	9 ¹	4 ⁵⁷	21	Landvetter	132	8 ²⁴
6 ³²	9 ⁹	5 ⁶	26	Härryda	124	8 ¹⁶
6 ⁵²	9 ²⁴	5 ¹⁹	35	Hindås	19	7 ⁵⁹
7 ⁸	9 ³⁵	5 ³⁰	43	Råflanda	1258	7 ⁴⁸
7 ¹⁹	9 ⁴³	5 ³⁸	47	Bollebygd	1251	7 ⁴¹
7 ⁴⁰	9 ⁵⁷	5 ⁵²	58	Hultafors (ej f.)	1236	7 ²⁶
7 ⁵⁰	10 ³	5 ⁵⁸	62	Sandared.....	1230	7 ²⁰
8 ¹⁰	10 ¹⁸	6 ¹³	72	Borås (N.) 110, 112...	1215	7 ⁵
					Tåg 6.	Tåg 2.
					Plk. 209	Plk. 210

I posttidtabellen angavs "(ej f.)", d v s icke förenad, för den poststation som inrättades i Hultafors den 1 december 1899.